

Předkládaná práce Mgr. Romana Kurkina je ucelenou studií zkoumající vývoj plodnosti v České republice za posledních téměř dvacet pět let. Dizertační práce je dle mého názoru kvalitně zpracovanou analýzou, ve které byl prokázán přehled autora ve studované problematice a velmi dobrý analytický přístup k řešení studovaného tématu, za použití základní i pokročilých demografických i statistických metod. Téma práce je vysoce aktuální, i s ohledem, na skutečnost, že kohortní plodnost generace žen s již ukončenou reprodukci poprvé při sčítání 2011 poklesla pod hranici dvou dětí na jednu ženu, tudíž snaha pochopení důvodů, příčin a dalších vazeb je žádaná.

V práci je diskutována problematika jak kohortní, tak transversální plodnosti. Analýzu kohortní plodnosti bylo možné zpracovat díky přístupu autora k datům z posledních tří sčítání lidu, přičemž možnost podrobného zpracování individuálních anonymizovaných dat za poslední sčítání 2011 umožnila sestavit zajímavé výsledky jak za diferenční ukazatele kohortní plodnosti, tak se zaměřit na studium faktorů, které tuto plodnost mohou ovlivnit. V této části práce byly prokázány znalosti autora jak na poli demografickém, tak především statistickém, resp. schopnost tyto dvě oblasti při analýze vhodně propojit, a to pomocí metod kauzálního modelování, konkrétně binární a multinomické logistické regresi. V rámci analýzy kohortní plodnosti byl také ukázán také zajímavý pohled na studium závislých dětí, resp. vlivu charakteristik osob na počet závislých dětí, za využití dat za hospodařící domácnosti z výsledků posledního sčítání.

V druhé části práce byl naopak sledován – na základě zpracování dat z evidence demografických událostí ČSÚ – vývoj transversální plodnosti, resp. pozornost byla zaměřena na studium regionální diferenciace plodnosti na okresní úrovni v období 1991–2014 v osmi tříletých obdobích, a posléze na hledání faktorů ovlivňujících tuto regionální diferenciaci, a to ve třech tříletých obdobích – na začátku, uprostřed a na konci uvedené periody. Analýza regionálních rozdílů byla provedena pomocí základních deskriptivních metod, včetně kartografických, přičemž snahou bylo také nalézt podobnosti ve vývoji plodnosti napříč okresy pomocí shlukové analýzy; u hledání faktorů regionální diferenciace plodnosti bylo využito metody vícenásobné lineární regrese. Výsledky obou dvou částí, jak analýzy kohortní, tak transversální plodnosti, více méně potvrdily všeobecně vnímané rozdíly a trendy.

Metodologicky je práce dobře zpracovaná, všechny použité přístupy jsou velmi dobře popsány, kdykoliv čtenář potřebuje vědět, k čemu a jak autor dospěl, dostane se mu odpovědi. Pozitivně hodnotím kapitulu metodologických aspektů dat o vývoji plodnosti (kapitola 4.1), která je pro obsah práce velice důležitá. Kvalitně zpracovaná je diskuse s literaturou, jak k obecné problematice studia plodnosti, tak k jejím faktorům i faktorům regionální diferenciace, kde autor projevil značný přehled ve sledovaném tématu. Práce má obvyklou strukturu pro práce tohoto druhu – ke zpracování analytických částí vychází z teoretických přístupů a metodologických postupů. Stanovené hypotézy v úvodu práce jsou v závěrečné kapitole srozumitelně verifikovány. Práce obsahuje také rozsáhlé množství příloh různého charakteru, které dobře dokládají výsledky uvedené v analytických kapitolách.

Po grafické stránce je práce velmi dobře zpracovaná, byť k určitým grafům má školitel malé výhrady. V práci se nachází minimum typografických chyb, po stylistické a gramatické stránce nebyly nalezeny žádné významné prohřešky. Jako školitel pak oceňuji značnou míru samostatnosti autora při zpracování práce, avšak zároveň snahu důležité aspekty práce průběžně konzultovat. Na tomto místě bych rád ještě zhodnotil celkový přístup doktoranda nejen ke zpracování této práce, ale k průběhu celému doktorskému studiu, který považuji za nadprůměrný, a to i přes pracovní závazky na ČSÚ, tak rodinné povinnosti. Oceňuji snahu aktivně zapojovat se do publikační činnosti i účasti na odborných konferencích, stejně jako participaci na výuce i dalších aktivitách na domovské katedře.

Z výše uvedeného hodnocení je zřejmé, že dizertační práce Mgr. Romana Kurkina dle mého názoru jednoznačně splňuje požadavky kladené na zpracování závěrečných prací podobného typu, a proto

navrhuji přijmout překládanou dizertační práci k obhajobě.

RNDr. Luděk Šídlo, Ph.D.

Praha 2015-08-22